

LÄRARFRÅGOR I GYMNASIE- SKOLAN

□ □ Om knappt ett år sammanslås gymnasiet, fackskolan och yrkesskolan till en skolform, kallad gymnasieskolan. Skolöverstyrelsen har nu överlämnat förslag till regeringen om vissa lärarfrågor i samband med denna omorganisation.

SÖ-förslagen rörande dessa frågor har utarbetats bl a under överläggningar med berörda lärarförbund. Tyvärr har dessa överläggningar måst föras inom en betydligt snävare tidsram än motsvarande överläggningar före gymnasie/fackskolreformen vid mitten av 60-talet och före läroplansreformen i grundskolan. Detta har gjort att det — i varje fall från LR:s utgångspunkter — finns flera frågetecken kvar efter dessa överläggningar än vid de båda tidigare omorganisationerna.

Det bör dock noteras, att SÖ på åtskilliga punkter visat stor förståelse för personalproblem i samband med omorganisationen. Många av de förslag som presenterats av SÖ-företrädarna har präglats av denna förstående attityd och har därför kunnat accepteras av personalorganisationerna. På flera punkter har SÖ vidare strävat efter att helt enkelt överföra nu gällande bestämmelser till den nya skolformen och blott göra tekniska justeringar. Synpunkter från personalens företrädare har också vunnit gehör hos motparten. Den kanske viktigaste frågan av denna senare karaktär är den om vidareutbildning till adjunktskompetens för vissa lärare på de tre skolformerna, där SÖ har biträtt personalorganisationernas samfälliga krav.

Men så till frågetecknen. En viktig grupp sådana sammanhänger med de kvantitativa problemen, dvs tillgång på och behov av olika lärarkategorier i samband med omorganisationen. LR har i flera instanser och på ett tidigt stadium verkat för att denna fråga skulle kartläggas ordentligt. Detta blev ock-

så riksdagens beslut 1968. Tyvärr har inte en sådan kartläggning genomförts ännu och något hållbart siffermaterial fanns alltså inte som underlag för överläggningarna, vilket enligt LR:s uppfattning varit angeläget. Sålunda sammanhänger io-lärarnas problem i viktiga avseenden med behovs- och tillgångsberäkningar. Nu har sådana frågor getts vissa lösningar tills vidare, med möjligheter för personalorganisationerna att ta upp dem igen, när kartläggningen är genomförd och siffermaterial föreligger. Vidare borde bedömningen av SÖ-förslaget rörande vissa ämneslärartjänster av engångsnatur i gymnasieskolan ha gjorts mot bakgrunden av sådant siffermaterial. I avsaknad av detta material vet man inte, om den avsedda lösningen för en grupp av lärare (vidareutbildade gymnasieingenjörer och gymnasieekonomer) kommer att genomföras på bekostnad av en annan grupp (adjunktsbehöriga lärare). Det föreligger med andra ord risk för att man bara flyttar problemen från en punkt i skolväsendet till en annan. Den nu påtalade bristen på ordentligt sifferunderlag för överläggningarna understryker kraftigt LR:s upprepade gånger framförda krav på en upprustning av resurserna för prognosarbete på skolområdet.

En lärarfråga som kommer att få allt större vikt såväl i gymnasieskolan som i

grundskolan är den allmänna skyldigheten att under vissa förutsättningar undervisa i andra än tjänstens ämnen. För närvarande finns det inte någon klart uttryckt övre gräns för denna skyldighet. Till LR:s kännedom har också kommit fall, där en lärare ålagts undervisning till mer än 50 procent i andra än tjänstens ämnen. Detta är enligt vår mening ett alltför hårt utnyttjande av

denna skyldighet. LR har därför under de nu aktuella överläggningarna krävt att *skyldigheten* för lärarna skulle begränsas t ex till 30 procent. Uttag av undervisning i andra ämnen utöver denna gräns skulle kunna ske endast efter lärarens medgivande. Tyvärr har SÖ inte ansett sig kunna stödja detta krav och förbundet får nu självt föra det vidare.